

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 3 " "
Egy órára 1 " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: BARTHA MÓR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többzetű
hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bő jogdíj min
den külön beiktatásért 30 kr.

Tapsvihar.

Debreczen, február 5.

Nem tudom, hogy a honatyák mint gondolkoznak odafönn, de mi a jó vidékiek kezdjük az országházban a „világot jelentő deszkákat” látni.

Soha jó színésznek olyan alkalmas terrénuma nem volt, mint manapság a magyar országház és soha jó színész olyan hálás publikumra nem talált mint a milyen manapság a magyar országházba dolgozni és nem tapsolni küldött képviselők többsége.

Mig Széll Kálmán kezében van a hatalom, érthető, hogy addig többség is van mellette, mely elvben szolidaritást vállal véle s viszontszolgáltatás fejében és reményében pozícióját ideig-óráig szilárdra teszi, de hogy e többség, melynek tagjai elvégre is magyar állampolgárok s kiknek célravezető munkásságában küldők közül talán páran mégis csak biztak valamit, a magyar nemzeti eszmét közelebről és súlyosan érintő ügy felszínre kerülésével olyan akarat nélküli és a gondolkodás szükségességét már eleve megvető tömegnek mutassa magát, mint ahogyan azt legközelebb a brassói román iskola ügyének tárgyalásánál tette, — szégyen, melynek súlyát ők talán nem, de széles e hazában minden gondolkozni tudó magyar ember érzi.

K o m j á t h y Béla meginterpellált az ügyben a kormányt. Interpellációja

részletes után-járásnak, a minden adatra kiterjeszkedő gondosságnak belyegét hordozta magán. Látszott ez interpelláción hogy benyújtójának nem a kormány mindenáróni háborgatása, nem Széll Kálmánnak bosszantása, nem a miniszterelnöki szék bombázása lebegett szeméi előtt, de egy csunya s épen azért gyógyításra szoruló seb létezésére akarta felhívni az ország figyelmét s a munka melylyel interpellációját összeállította, adatait előteremtette tiszteletet parancsoló munkás hazafiságot és nem párt vagy személy elleni támadást rejtett magában.

Átká a magyar nemzetnek, hogy sorsát olyanok intézik, kiknek nagyrésze még a gondolkodásra is rest!

Komjáthy feltárta veszélyes voltát annak a ténynek, hogy a román kormány évek óta pénzt küld a brassói román iskolának, mely ténykedés nem egyéb, mint hathatós támogatása egy idegen kormány részéről a magyar nemzeti eszme legvadabb ellenségeinek. Interpellációja adatokkal, világos bizonyítékokkal igazolja ezen tényt s mivel ez adatok között nagyon sok van olyan melyekről a kormánynak már évek óta nem tudni, szinte lehetetlenség, ez adatok felsorolása megannyi bebizonyított vád, mely súlyával elháríthatatlanul zudul a nemzetiségi ügyben hanyag, sőt vétkes politikát űző magyar kormányra.

S a mikor elhangzik az interpelláció feláll Széll Kálmán, előveszi régi fogását hogy ő nem ment. magát, mert neki

nincs szüksége reá; ő ártatlan, nyugodtan várja, sőt köszönettel veszi mindenkinek bírálatát, mert ő megtette a magáét, ezt tette, azt tette, sőt többet tett sőt legtöbbet tett!

A hazafias hévtől elragadt többség pedig harsányan zugja rá az éljent és sugárzó arcczal sietnek biztosítani kegyelmes vezéröket, hogy az interpellálót pozdorjává törte s hogy nincs hozzáfogható nagyság, hozzá, ki képes volt a legtöbbet tenni.

Hol harminczmillió póthitelről van szó, melyet osztrák tengerészetre ajánló a magyar s hol kvóta felemelést kérnek, ott még megmagyarázható a lelkiismerettel való megalkuvás, de hol nemzeti létjogosultságunk hitvány tagadóirol s a magyar állameszme nyílt elleneiről tárgyalnak, ott szemet hunyni a megalázó tények előtt s nagyképűsködő nyugodtsággal vetni meg az aggályos hangokat: több mint a lelkiismerettel való megalkuvás, az gyávaság, mely jelentkezésében hízkelés, eredményében elleneink megszegyenítő sikere s nemzeti pusztulás.

Mit éljenzett Széll tábora, a kifogástalan művészettel elmondott beszédben!

Azt, hogy sokat tett, le g t ö b b e t tett?

Mit tett!?

Folytatta azt a gyáva politikát, melyet évtizedek óta kultivál a magyar lojalitás

Az írógép.

— A «Debreczen» eredeti tárczája. —

Írta: Heiman Jenő.

Tehát ilyet is teremtett már a gépművészet, s az írógép nagyon beválik. Alkalmazást nyer háznál, családnál, s nemsokára elérkezik majd az idő, midőn, a leveleket nem fogják már írni, hanem kikopogni.

S ilyen egyforma, szimmetrikus, néma betűkből álló levél reám oly benyomást tesz, mint a mindenben megegyező láncszemeknek végtelen sorozata; nincs azokban élet, mozgás, semmi egyéb az, mint szimmetria, pusztán pedáns szimmetria.

A szem talán gyönyörködhetik, midőn végtelen sorát szemléli az ilyen betűseregnek, de az esztétikai érzék hidegen fog elfordulni az írógéptől: s a ki szívre, érzékre hatni akar, az bizonyára az író tollhoz fog fordulni, ha érzelmet — szavakba kívánja ontani.

A szabó intő levele, az ügyvéd fizetési meghagyása, a kereskedő ajánlata, a vizsgáló bíró idézése, igen, ilyen dolgoknak az írógépen való előállításra czélszerű lehet; de ahol magasabb, szentebb, bensőbb hangoknak van helye, ott nem helyes az írógép alkalmazása.

Nem képzelhetem például, hogy szeretett

atyam levelei az írógépen előállítva, oly hatást tehetnének reám, mint most, midőn áldott kezének kedves vonásaival találkozom. Már magában véve az a tudat, hogy az atya az íróasztalnál ülve, ott egy órát egyedül nekem áldozott, már ez a tudat is hatást tesz reám leveleinek felbontásánál. És azután kéziratának minden vonásáról előtör apaszívem végtelen szeretete; érzem örömtől áradó szívverését, a melylyel dicsér, ha azt kiérdemlem; feltalálom szeretete jes aggodalmát, midőn figyelmeztet, int, oktat; kéziratában viszontükröződve látom a fájdalmat, a gondot, ha olyanok emésztik; ezen kéziratból kisingázzani látom, az örömet, ha ilyen mozgatja; minden lélekzetvelet, melyet használ, minden gondolatcsere, mely agyában átcsikázik, minden érzés, mely megragadja: mindezt visszatükrözve látom kezének vonásaiban. Szóval k e d v e s atyámnak kézvonásai szentek előttem, s áhitattól áthatva élvezem remek sorait, mert a szavak közvetlenül a szívből ömlöttek a tollba és minden kézvonasa lelki szemem elé varázsolja az atyát, a mint él és cselekszik: enyhe, elnéző, jó gyengeim iránt, igazságos, szigorú hibáimmal szemben; de mindig áthatva áldozatkészségtől és önfeláldozástól, 'elvé szívvel, érzéssel', ha gyermekeiről van szó.

Milyen írógépírás lenne képes beennem

azon benyomást felébreszteni, melyet drága atyámnak kézvonásai b e n n e m felkeltenek ébren tartanak!

És a drága anya! Rövidebben szól, mint az atya, mert ez betölti a levélpapíros első három oldalát, s így anyai szívét csak az utolsó oldalon öntheti ki; de hát rám nézve szükséges. nélkülözhetetlen, hogy áldott kezétől származó kevés vonást is megkapjam; ezek mint az anyai ajkról elhangzó áldás ének. Kézvonásai ugyanis határt nem ismerő anyaszeregetének képezik tükrét, mely szeretet oly mély, hogy nem érnék le annak fenekére, s oly magas, hogy ez meg sem mérhető és melynek átméretét c s a k a z a n y a i s z i v f o g l a l h a t j a m a g á b a n .

Rendszerint csak prózái dolgokról ír; óva int, öltözködjem téliessen, ha hideg van, emlékezetembe juttatja óvakodjam a nedveségtől, vigyázzak egészségemre stb. s milyen gyönyört, élvezetet, csábót találok ezen hétköznapi utasításokban: mily plasztikusan domborodik ki drága anyám féltő, remegő, óvakodó, sejtő, reménylő szíve!

Milyen írógép lenne képes mechanikailag előállított betűinek ilyen jelentőséget, érzést kölcsönözni?

És nem tűnnék határozott tiszteletlenségnek, nem vétkezésem a szülők iránti köteles tisztelet és gyermeki odaadás ellen, ha

a nemzetiségekkel szemben: szemet hunyni minden aknamunkájuk előtt!

A kezdetben jelentéktelen orosz nép fegyverrel, kancsukával, durvasággal csinálta a nemzetiségi politikáját, ma száz millió vallják magukat büszken oroszoknak. Mi magyarok századokon át vérünkkel termékenyítettük e talajt, hogy nemzetiségi különbség nélkül adjon táplálékot a rajta letelepülteknek; édesgettünk minden jött-ment pribéket; testvéri kezet nyújtottunk lopva beszivárgott idegen elemnek; meghagytuk nyelvüket, megvallásukat; adtuk a magunkéhoz hasonló, sőt kiváltságos jogokat s mind ezért jutalmunk arcu csapás, szembe-köpés ott és akkor, amikor és a hol csak lehet. Megtépiük zászlóinkat, meghamisítják történelmünket, azok a ficsurok, kik magyar tanintézetekben, a magyar állam védelme alatt nyerik tudományos képzettségüket, mely nekik a kenyeret, a megélhetést biztosítja; fölhasználják e tudományt arra, hogy a világot körüljék tele hitvány hazugságokkal elnyomatásukról, a magyar barbárságról szóló gyalázatos koholmányokkal s ama képtelenségében is boszantó hamis dologgal, mintha őket a történelem jogositaná fel a magyar állam fel-darabolására s maguk részére egy külön ország megalkotására.

Mit tett a magyar kormány s mit különösen Széll Kálmán az oláhok piszkolásainak megtorlására s a jövőben lehetetlenítésére?

Meggyőződést szerzett, hogy adatok hiányában semmit nem lehet tenni a brassói testvérek magyar nemzet ellenes viselkedésével szemben? Ez az az eredmény, melyet zúgó éljennel jutalmazott a többség? Egyik-másik oláh diák nemzeti hőssé avatja magát a magyart

szüleimnek kedves leveleire az írógéppel válaszolnék? és nem gyengülnének vagy éppen nem süjdnének le tettetéssé, színeléssé gyermeki szeretetem és köszönetnyilvánítom tolmácsolásai?!

Es képzelve csak el az ember az írógépen előlívta a völégény és menyasszony levelét! A menyasszony ilyenformán a mechanikai uton papírra vetett betűkből alkotott szavakat megtalálná ugyan, azonban fog-nak-e e szavak élettől, lélektől, bensőségtől és meleg-égtől sugárzni? Vajjon fog-e ezen levelekben olyan támpontokat találni a menyasszony, melyekből az író egyéniségére következtethet? Vajjon fogják-e az ilyen levelek az író iránti odaadást felkelthetni, erősíthetni, növelhetni. És a menyasszony, ki a helyett, hogy a tollhoz fogna, válaszát szintén az írógépen lekopogja, ranyomhatja-e majd ezen egyöntetű betűkre nőiességének, szendességének, bensőségének, szeretetreméltóságának bélyegét? Vajjon magokban fogják-e rejteni ezen levelek a szeretetnek és odaadásnak azt a kincsét, melylyel az író rendelkezik? — Nem! . . . menyasszony es völégény nem alkalmaznak, nem alkalmazhatják, nem szabad, hogy alkalmazzák az írógépet. Áldozatul es-nék levélváltásuk egész edene; az írógép utján eszközlött levélváltás csak elhidegítően, elidegenítően hatna a jegyesekre, míg ellenben a kézírásal váltott levelezés a közvetlenségnek, természetességnek, őszinteségnek és nyíltságnak bélyegét hordja magán; s menyasszony és völégény ilyen uton egész életükre megtanulják egymást ismerni, tisztelni, becsülni és szeretni!

Kövessük azonban ezeket a jegyeseket a szent frigyben! Az előrelátás élelet, egészse-

becsmérlő nyilatkozatainak világgá ki-bálásával . . . s a Széll-fajta nemzetiségi politika utját állja emegszégyenítő szájas-kodáshak?

A román kormány ezt a mozgalmat támogatja ilyen elemek és ilyen szellemben nevelésére adja a pénzét a brassói oláhoknak! Komjáthy ezt a tényt interpellálta meg, a magyar képviselőház többsége e felett a tény felett tartotta szükségtelemnek a gondolkozást, Széll Kálmán erről az interpellációról sütötte ki, hogy tárgyitalan, mondván, hogy ő már nagyon is sokat tett ez ügyben, hevégezte a sérelmes ügyet és a többség ezt a választ fogadta zúgó tapsviharral.

Ugyan mit tapsoltak rajta! Ugyan mit tett Széll Kálmán a román kérdésben!?

Mondott egy sneidig beszédet s az országház megtapsolta Magyarország legelső színészét.

Boross Lajos.

Debreczen, február 5.

A fuvardijak. A belügyminiszter, mint a belügy tárca vezetőjének az elnöklésével tanácskozás volt szombaton délután a képviselőválasztási fuvardijak, illetőleg a vármegyékre azokra vonatkozólag megállapodási ügyben. Részt vettek a tanácskozásban: Széll Ignác és Jakabffy államtitkarak és Berezdy miniszteri tanácsos a belügyminisztérium részéről, továbbá gróf Csáky Albin, Tallian Béla, Horánszky Nándor, gróf Tisza István, Gullner Gyula, Kossuth Ferencz, Justh Gyula, Ugron Gábor, Kubinvi Árpád, Rakovszky István és Szabó Imre orsz. képviselők, végül pedig báró Rozner Ervin és Kállay Albert főispánok és Tornay, Fabry és gróf Lázár alispánok. A tanácskozásban beható vita folyt azon irányelvek fölött, a melyeknek szem előtt tartásánál fuvardijakra vonatkozó vármegyey határozatok felülvizsgálndók, illetőleg átoldozandók lesznek.

get, szerencét és áldást juttat osztályrészükül s 50 év után megüli a pár aranylakodalmát. És az agg jubláns pár házában a hosszú, gazdagon terített asztalal ünnepi vendégek gyanánt ott ülnek fiaik, leányaik, unokáik és dedunokáik s ezen vendégek mindegyike kedves kötelességének tartja a jubláns párt szép ajándékokkal elhalmozni. S ekkor felemelkedik az anyóka és bebáll szobájába, hogy maga részéről is érdekes ajándékot nyújtson át apókanak s halvány rózsaszínű szalaggal átkötött csomagot hoz elő, mely azon leveleket tartalmazza, melyeket apóka völégény korában hozzá intézett. És a 80 éves aggastyán ezen levelek átlapozásánál az édes emlékezésben bizonyára felfrissül, felifjul, bizonyára újra átéli ifju korát, újra átálmodja ifjukori álmait, mind feléleszti ifjukori emlékeit; és az anyóka mindenestre nőies, ifjukori hiúsággal mutogatja majd gyermekeinek és azok gyermekeinek, hogy és mi módon hódította meg egykor férjja szívét, szerelmét s a gyermekek és unokák bámulni fogják azt az elhatározást, erélyt, erőt, kitartást, szilárdságot, melylyel az ünnepelet agg tollat forgatta, szerelmét szavakba öntötte s szívének ügyét diadaira vezette. Igen, az 50 év előtt keletkezett kézírás mit sem veszített közvetlenségéből, s sorok még beszélni fognak, hatással lesznek és hatást is keltenek, mert nem holt-jel a kézírás, hanem élelet, mozgást, erőt és erélyt rejt az magában, mely hosszú évek után sem veszít semmit sem jelentőségéből.

Megállapítható-e ez az írógép levelezésről is? elfogadható, remélhető, egyáltalán gondolható-e, hogy az írógép által előállított levelek ily hatással lehetnének?

A képviselőház ülése.

A szombati — Febr. 3. — képviselőházi ülés P e r c z e l D. elnöklésével nyílt meg, s miután felolvasták és hitelesítették a múlt ülés javát — bizottsági jelentések — Győr sz. kir. város részére engedélyezett rendkívüli házado minősítéséről s az interpellációk könyű felolvasása után rátértek a napirendszerrinti 1900 évi költségvetés tárgyalására. A vitában csak ket szónok — K o m j á t h y Béla és B u z á t h Ferencz vett részt és pedig K o m j á t h y Béla Magyarországának eddig is elvetemedett és sokkal inkább veszélyes sebéről — a nemzetiségi bel-és küi agitációkról beszélt s ezek különböző jelenségeit tárja fel, ujjolag a brassói román iskolának adott román segély érintésével kapcsolatban.

Erdemileg sújtja a kormány nemzetiségi politikáját, mintsem azt oly megnyugtatónak tarthatná, mint a kormánypárt tartja S z é l l K. csütörtöki nyilatkozata után. Nincsenek azok a sobek gyógyítva, hiszen napról-napra gész vakmerő-éggel tüntetnek a nemzetiségek a magyar állam ellen. Nagyszaboni Telitich-ünnepe, brassói tüztöltő-ünnepe mind csak alkal-mak ily tüntetésekre, itt éppen fegyelmi eljá-rást követeltek a zászok a rendőrfőkapitány ellen, amiért ez a belügyminiszter rendeletét végrehajtotta.

Prágában 20—25 Magyarországi tót tanulót segélyeznek, hogy mindannyiát pánszláv apostolságra képezzék. D u l a Máté hazafiatalan beszédét hallatlanok teszik, sat. sőt engedik üldözöbe vétetni azt aki magyarbarát érzelmű. Hat megengedhetők az ilyenek? . . . Miért nem vesz példát ily esetekben a magyar kormány a porosz kormánytól, sat. A költségvetést nem fogadta el. (Helyeslés a bal-oldalon.)

Ekkor T a l l i á n Béla foglalta el az elnöki széket mert P e r c z e l Dezső Komjáthy beszéde által ériotte s személyes kérdésben felszólalásra provokálva érezte magát, a melyben kijelentette, hogy Mayer Maria akit magyarbarátságáért a zászok üldözöbe vettek — örült volt ez orvosilag is konstatál-tatott. Innen kimagyarázható, hogy azon füzetekre melyek e nő által ő mint a belügy-miniszter eleo intéztettek, nem felelt. Persze nyilatkozata pártja helyeslésével találkozott. —

Hátha ez írógép politikuaink tudósaink és költőink műhelybe csempészné be magát?

Mindenekelőtt kétségre kívánom természetesen vonni azt, hogy az írógép ilyen értelemben általában alkalmazható, mert írógépen kopogó politikust, tudóst, költőt egészen természetellenesnek képelek; fölteszem ugyanis, hogy a betűtanyerokon való egyhangú, egyforma monoton kopogás az eszméket egyensúlyokból kiökökenti; azt tartom továbbá, hogy a tudás napfényre jutása, a szellemesség létrejövetele és a phantasia kicsapongása, természetes összefüggésben áll az író kézzel, míg a gondolkozó fő, a kutató elme, a röpkedő képzelet és az írógép közötti egyensúly nemcsak hiányzik, hanem lépten-nyomon megszakítatik, megzavartatik, megbolygattatik.

Föltéve azonban, hogy politikuok, tudósok és költők czélszerűen alkalmazhatnák az írógépet, és hogy az szellemi fennakadást nem vonna maga után, igényt tarthatna-e az írógép által előállított kézirat arra, hogy az utókor méltányolja, megszentelje, ereklyének tartsa?

Miért száll belénk a kegyelet ma, ha K o s s u t h Lajos, D e á k Ferencz, S z é c h é n y i István kézvonásait szemlélhetjük? Miért hatol szívünkbe szent áhitat, miért ihletődik meg valónk, ha K a z i n c z y n k, V ö r ö s m a r t y n k, P e t ö f i n k A r a n y Jánosunk, és T o m p á n k kézvonásait megpillantjuk?

A szent kegyelet aól nem vonhatjuk ki magunkat ezen kéziratok szemlélésénél, mert ekkor önkénytelenül is nagyjaink életére gondolunk; mert ezek az írott betűk élnek, lélekenek, mozognak . . . mert a tavoli, dics-

De hát Komjáthy is, mivel nem ismeri a tény állást, tudomásul vette Perczel nyilatkozatát.

Buzath (néppárti) különböző oldalról, de — néppárti — különösen pedig anti-semita felfogással emel vádakot a kormány ellen s indokolja, miért nem fogadja el a költségvetést. (Helyeslés a néppártón.)

De a Buzath antisemita irányzata még csak előjátékaul szolgálta a parlamenti színen, annak az egyenesen erre a célra szolgáló bevezetéssel ellátott ugynevezett interpellációkat, melyet

Zmeskál Zoltán néppárti intézett az igazságügy miniszterhez:

1. Van-e tudomása a miniszter urnak arról, hogy az árvamegyei Námesztoró nagyközségben az 1889. évi október 15-ike és 16-ika közötti éjjelen egy Creblan János nevű, körülbelül 12 éves árva fiú fölötté gyanus körülmények között: — nyakán az egyik fültől a másikig egészen szabályszerű, éles, a nyakcsigolyáig ható metszéssel — meggyilkoltatott?

2. Ha pedig van ezen rejtélyes gyilkosságról tudomása, az igazságügyminiszter ur közvetlen vagy közvetett intézkedése következtében, mi okból vétetett ki a vizsgálat majd mindvégig több vagy kevesebb tapintattal és ügyességgel teljesítő vizsgálóbíró kezeiből az ügy, és adatott át egy törvényezeki bírónak, a ki alighogy ezen rejtélyes gyilkosságra vonatkozó iratokat átvette s attanulmányozta volna, királyi táblai bíróvá neveztetve ki, a rózsahegy-i törvényszék területét elhagyta s így a rejtélyes gyilkosságnak kiderítése csak újabb halasztást szenvedett?

3. Igaz-e, hogy a vizsgálat folyama alatt ezen gyilkossági ügyben Námesztoró egy zsidó küldöttség járt volna az igazságügyminiszter urnál, és ha járt, nem-e ezen körülmények tudandó be az elővizsgálat elposványosodása?

4. Hajlandó-e az igazságügyminiszter ur intézkedni, hogy ezen, mindenestre fölötté gyanus és rejtélyes gyilkosság kiderítése érdekében egy kir. ügyészhez, mint az illetékes rózsahegy-i kir. törvényszék haladéktalanul és gyorsan eljárjon?

Plósz Sándor igazságügyminiszter: A Zmeskál képviselő ur által felhozott ügyben még folyamatban van a vizsgálat minden elfogultság nélkül és minden eltussolási szándék nélkül. (Helyeslés.) Az ügy érdemére nem reflektál most. Kéri előleges válasza tudomásul vételét. A Ház tudomásul vette a választ.

teljes időkről susognak, némán ugyan, de mégis oly sokat kifejező nyelven, hogy ettől a hódító hangtól a szív legmélyebb rejteke is heves lihegésbe jő... E betűk visiokép szemünk elé varázsolják irojukat; s leolvassuk a politikus arczáról a langoló honszerelmet, midőn népét tette, hazaszeregetre serkenti; megismerjük a tudós mély komolyságát, ha a tudományok között buvárkodik; érezzük a költő kioltatlan lelkesedését, midőn lantjába csap; a kézzvonások kifejezik egyrészt az egyiknek viharos előtörését, s a másik mély tudását. Jól megértjük, s helyesnek találjuk, hogy irásvonásaik i l y e n e k, s magától értődőnek tartjuk, hogy nem lehetnek mások. A kézírás az ember jellemének kifejezése.

S levelet magáról a kézirat a kézzvonások nyújtotta individualitást, oda van az illúzió, oda van azon kegyelet, melylyel az utókor őrzí, illeti s elhalmozza.

Itt csak a szív, az emberi érzés nevében küzdök az írógép ellen, egészen figyelmen kívül hagyva a kérdés szociális és mechanikai oldalát, mely abban nyilvánul, hogy az írógép a sok, különféle irodában és hivatalban dolgozó férfi kezét szükségtelenné teszi, s helyette írógép-kopogó nőket alkalmaz. Igen, de hát ez a világ menete... Eddig minden ujonnan feltalált gép szorgalmas, munkás férfikezeket szükségelt... s ez addig fog tartani, míg... új szociális rend a veszendőbe ment egyensúlyt ismét helyre nem állítja.

Buzath Ferencz: A szentesi választásra vonatkozólag interpellál. Kék és más színű szavazó barczák kiadása által a választás illetéktelenül befolyásoltatik. Nyilatkozzék a miniszterelnök ur, hogy a Szentesen elkövetett törvénytelenégeket helyesli-e és meg akarja-e azokat szüntetni?

Széll K.: Az interpelláló ur felszólalásának háttérében, úgy látszik, a választási barczák ügye van. Sürgőnyileg értesítettek engem, hogy e körül helytelen eljárást alkalmaznak.

Erre vonatkozólag az én álláspontom az, hogy a törvény a barczák kiadását nem ösmeri, de minden kétségtelen, hogy a szentesi központi választmány, melyre én semmi ingerenciával nem bírok, ezt a gyakorlatot alkalmazza, nem habozom egy percig sem kijelenteni, hogy a választó jogát nem érinti, az, bir-e barczával, vagy nem es az a körülmény, ha ilyen barczával sem bir valamelyik választó, az a választó jogát nem korlátozza és semmi esetre sem feltétele a választói jog gyakorlásának e barcza birtoklása. (Zajos éljenzés és helyeslés a Ház minden részében.)

A felmerült panaszok folytán tehát sürgőnyt intéztem az alispánhoz, azzal az utasítással, hogy elvárom, hogy a törvény értelmében járjanak el,

Taviratom, melyet az alispánhoz intéztem, így hangzik:

Panasz érkezett, hogy a választási barczák kézbesítése körül rendetlenül járnak el. Elrendelem, hogy alispán ur a központi választmányt elnöke útján figyelmeztesse, hogy a választásnál szigorúan a törvény szerint járjanak el és hogy a barcza birtoklásától nem lehet a választási jog gyakorlását függővé tenni.

Kérem a választomat tudomásul venni. (Zajos, percekig tartó helyeslés és éljenzés.) Buzath kijelentette, hogy a választ tudomásul veszi.

Elnök az ülést 3 órakor berekesztette.

A katolikus kongresszus.

A szombati Febr. 3. ülésen Szapáry Gyula gróf elnökölt.

Az ülést pontban d. e. 11 órakor nyitották meg.

Első szónok:

Kiss János dr. egyetemi tanár volt, ki megjegyezte, hogy nem áll, mintha kath. autonómiát nem lehetne laikusok bevonásával szervezni. Ez csak ürügye azoknak, a kik egyáltalán nem akarják az autonómiát. Ezután elfmondja nézeteit, hogy milyen legyen az autonómia. Végül a kisebbség javaslatát fogadja el, mert ez az egyházmegyei szervezetet és közvetlen választást hozza be. (Helyeslés bairól.)

Ezután felszólt Horánszky Nándor és így kezdte beszédét: Egy indítványt óhajtok a melyen tisztelt gyűlés elé terjeszteni szíves megfontolás és elfogadás végett. Indítványozom, hogy a magyarországi latin és görög szertartású katolikus egyház önkormányzatát szervező gyűlés az általános vita befejezése után következő határozatot hozza:

A szervező gyűlés kimondja, hogy a huszonhetes bizottság által javaslatba hozott szervezeti szabályzatot általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául elfogadja; mielőtt azonban a részletek megállapítására vonatkozó további tanácskozásait folytatná, a javaslatot azon felhívással adja ki a 27-es bizottságnak, hogy az abban lerakott főbb elvekre, nevezetesen a kath. alapok és alapítványok kezelését és ellenőrzését érintő kérdésekre, továbbá az oktatás éz nevelésügyre, végül a javadalmak betöltésére vonatkozó önkormányzati hatáskörnek sikeres megállapítása tekintetéből az illetékes tényezőkkel érintkezésbe lépjen és úgy az ezekre vonatkozó tárgyalások eredményeit, valamint az ezekből folyólag netalan felmerülő és szükségesnek mutakozó módosításokat tanácskozás alá vevén, ebbeli javaslatait és jelentését a szervező gyűlésnek mielőbb mutassa be. (Élénk éljenzés.)

Ugron Gábor; Agyonütés!

Horánszky Nándor ezután hosszabban megokolja indítványát. A katolikus autonómia létrehozása — ugymond — a történelmi fejleményekből látjuk, egyike a legnehezebb kérdéseknek. Ezen nehézség nem a koncepczió hiányában, nem is egy alkalmas organizmus megszerkesztésében és kiépítésében, sőt nem is azon összeférhetlenségben áll, melyet hitvallásunk elvei és egyházunk szervezete, szervezete közt egyfelől, másfelől az autonómia eszmeje között igen sokan hirdetnek, de megokolni nem bírnak, hanem áll abban a bizalmatlanságban, a mely a hatásköröknek részint átruházása, részint megosztása tekintetében felmerül és amelyben igen sokan azon hatalmi körnek csorbitását látják, amelylyel ezt esetleg összefüggésbe lehetne in theoria hozni. Hogy ez a fölfogás nem pusztán felleves, hanem élő valóság, annak élő bizonyítékát szolgáltatja az autonómiának egész története.

Oly autonómia, mely a hívőket csak fejedetül, csak diszörsegül állítja a papok és püspökök mögé, ma sem kívánatos. De a főkegyurral és a törvényhozással szemünkkel, ismerni kell a püspöki kar nézeteit. A szónok álláspontját ebben foglalja össze; szükségünk van fejlődő képes autonómiára. Mas nem foglalható el. Az ő indítványa oda irányult, hogy ne ultimatumokkal dolgozzunk hanem az illetékes tényezőkkel akta után iparkodjunk megállapításra jutni. (Helyeslés) Végül megjegyzi, hogy a katolikus egyházat különösen nagy veszteség érné, ha az autonómiaszervezésnek igen hosszú időre ez utolsó kísérlete nem sikerülne. Azért el nem vállalja a felelősséget, hogy a kongresszus vakon menjen a részletekbe. Hanem előbb tájékozást kell szerezni. Elfogadja a 27-es bizottság javaslatát, indítványait pedig elfogadásra alánlja. (Helyeslés.)

Zichy Nándor és Rakovszky István azt vitatták, hogy Horánszky indítványát nem lehet tárgyalni. Ez külön indítvány. (Ellenmondás.)

Horánszky Nándor kijelenti, hogy az ő indítványa nem különálló indítvány, mivel ő elfogadja a 27-es bizottság javaslatát, csak a részletes tárgyalásra nézve tett indítványt. (Helyeslés.)

Ugron Gábor elismeri, hogy Horánszkynek igaza van.

Zichy Nándor gróf megjegyzi, hogy Horánszky ezt a kifejezést használta: »ins blaue Loch hinein«. Ez pedig nem parlamentáris. Ezt a mondat nem várta Horánszkytól.

Horánszky Nándor kijelenti, hogy csak az elnök ítélhet mondat tekintetében. Leczkét nem fogad el más senkitől. (Tetszés és helyeslés.)

Szapáry Gyula elnök kijelenti, hogy Horánszky indítványa megfelel az ügyrendnek. (Helyeslés.)

Saghy Gyula dr. egyetemi tanár a kisebbségi javaslatot pártolja és ezt az álláspontját széleskörű egyházi okokkal támogatja. Utal arra, hogy a kisebbségi javaslat csak addig megy, ameddig az erdélyi autonómia hatásköre terjed. Ezt az autonómiát pedig a papák is elismerik. Ilyen autonómia Magyarországon sem sértené az egyház alkotmányát. Ezért a püspökök is elfogadják a kisebbségi javaslatot. Horánszky indítványát azzal egészíti ki, hogy a bizottság eljárásáról legalább márczius közepén tegyen jelentést. (Helyeslés bairól!)

Elnök: az ülést délután két órakor berekesztette ma az ülést delelőtt tizenegy órakor folytatták.

A háboru.

Pretóriából érkezett távirat szerint Buller már legközelebb megfogja támadni a burok hadállását Ladysmith előtt. A Times pedig azt írja tegnaptól, hogy talán már ma vagy holnap újabb nagy csatáról érkezik hír.

Nondweniből, Natal határáról, jelentik: A burok ágyukat állítanak föl, amelyek a

Nondweuflól Vryheidig vezető utat dominálják. Az ut mentén sok bur katoná áll, kiket Ladysmith, Durban és Dundee alól hoztak ide, hogy megakadályozzák az angolok előnyomulását Zuluföldön át.

Captownból érkező jelentések szerint ott azt beszéltek, hogy a burok szétrombják a Kapgyarmatokból Blonfonteinbe vezető utakat, hogy a bur földek megszállását megakadályozzák. French tábornok most Captownban tartózkodik, hogy ott Roberts tábornok utasításait bevarja.

Az angol partvidék kikötőiből érkező jelentések szerint ott lazas sietességgel készílik utra a hadi flottákat, melyek teljes legénységgel indulnak Délafrikába. Az újonnan leüldött lovasbrigád 2518 embert, ugyanannyi lovat, 6 tábort és 5 tüzelő ágyút foglal magában.

Durbanból érkező jelentés szerint a buroknak erős hadoszlop a Zuluföldön tartózkodik.

A »Kölnische Zeitung« parisi tudósítójának jelentése szerint az egész párisi sajtó azt követeli, hogy az egyiptomi kérdést fel kell vetni, miután az egyiptomi angol csapatok legnagyobb részét Délafrikába szállították.

A Frankf. Ztg-nak jelentik Ladysmithből: Az ostromlottak rossz egészségi állapotát különösen a tüzelőanyag teljes hiánya okozza. A szénkészlet már az ostrom előtt is nagyon csekély volt s már régen elfogyott. Fa is nagyon kevés van s használat előtt előbb szárítani kell. Az ostromlottak valószínűleg nem kapnak fölt eledelt, mert a csekély tüzelőanyag a beteg ápolásához kell.

Aldershotból a legközelebbi napokban tizenöt új zászlóaljat küldenek Délafrikába.

»Tempora mutantur...« Az olasz nagy szabadság harcos Garibaldi József a népek szapadtságát mint az emberiség közkincsét, amelyet úgy másoknak, mint hazájának, nemzetének megszerezni élete feladatának tartotta; azért hazáján kívül — még más földrészen is öntötte vérének a népek felszabadulásáért.

Am fia Garibaldi Ricciotti már a személyes tekintetekben alárendeli a szabadság közérdekét, amint a következő tudósítás mutatja:

A Stefáni-ügynökség jelenti: Garibaldi Ricciotti arra a kérdésre, hogy igaz-e hogy ő önkéntes-légióval résztvenni szándékozik a délafrikai háboruban, kijelentette, hogy ő mindig ellenzi és ellenezni fogja azt, hogy olasz önkéntesek a délafrikai háboruban résztvegyenek mert ez nem felel meg eszményének és nem szükséges.

Garibaldi hozzá tette, hogy Anglia iránti mély hálából és mert egy angol önkéntesvezető tiszteletbeli tagja, saját személyét rendelkezésére bocsátotta az angol kormánynak, ez azonban nem fogadhatta el ajánlatát, mert s törvény tiltja, hogy Anglia háborúiban idegen nemzetbeli tisztek részt vegyenek.

H I R E K.

* **Erber Vilmos halála.** A debreczeni kereskedő világnak nagy gyászja van. Egyik buzgó, munkás, köztisztelőben állott tagja Erber Vilmos, nagykereskedő, törv. hat. biz. tag hosszas szenvedés után tegnap este elhunyt. A megboldogult egyike volt azon férfiaknak, kik szorgalommal, kitartással küzdenek nap-nap után, s munkájukat a jól megérdemelt siker koronázza. Egész életében a munka és tevékenység embere volt. Mint bizottsági tag, kamarai s kereskedő társulati választmányi tag buzgalommal, odaadással működött. Halála azért kellett széles körben mély és igaz részvétet. Sajnálják a boldogultban a nemes szívű munkás férfit, az igazi kereskedőt; családja pedig a jó atyát, a hü férjet. Temetése holnap délelőtt 10 órakor lesz a Kossuth-utcai gyászszertől. A szomorú esetről a család a következő jelentést adta ki. Bánatos szívvel tudatjuk Erber Vilmos vá-

rosi bizottsági tag, a kereskedelmi és iparkamara, a keresk. társulat választmányi tagja, a közgazdasági bank és a debreczeni külsőségi segélyező-egylet igazgatói tanácsosa, Erber és Fleischmann cég beltagjának áldásos élete 58-ik, boldog házassága 28-ik évében f. hó 4-én este 8 órakor hosszas szenvedés után történt gyászos elhunyt. A drága halott hült tetemei f. hó 6-án, kedden délelőtt 10 órakor fognak Kossuth-utca 11. számú háztól az izrealita sírkertbe örök nyugalomra kísértetni. Debreczen, 1900. február 5-én. Ö. v. Erber Vilmosné szül. Zilzer Jozefn. Gyermekai: Erber Irén férj. Dr. Balkányi Edéné, Erber Ernő, Erber Margit, Erber Dezső. Testvérei: Erber Adolf, Erber Ede, Erber Mária, Erber Jakab, Erber Imre. Sógorok: Zilzer Salamon, Fleischmann Mór, Zilzer Emanuel. Veje: Dr. Balkányi Ede. Unokái: Balkányi Lili és Pali. Béke poraira! Csendes részvét és koszorúk mellőzése kéretik.

* **A népkönyha pénztára kimerült.** — Szücs Kálmán a négyelet pénztárnokának legutóbbi hírlapi kommunikációjában, melyet hozzánk is megküldött, olvassuk, hogy a népkönyha pénztára 1366 korona és 84 fillér kiadása után oly helyzetben van, hogy a jótékonyabbak további gyakorlására nem áll az elnökség rendelkezésére. Szomorú dolog ez mindenestre, annyival is inkább, mert a népkönyha megszűnése száz meg száz szegény embernek fogja nehezebbé tenni az életét. Apellálunk tehát épen ezért a nagyközönség szívére. Vegye ez kezébe a nemesczélú intézmény ügyét s ne engedje meg, hogy most a tél közepén száz meg száz ember sirassa meg az áldozatkézség hiányát. Egy kis lelkesedés és áldozatkézség a nemes ügy megvan mentve.

* **A tiszaszabályozási társulat** választmányi gyűlése február 8-án lesz Debreczenben. — Ez alkalommal egy ellenőri állást is töltenek be.

* **Esküvő.** Kerekes Zoltán f. hertemplomi kir. törv. aljegyző, tart. huszárhadnagy a debreczeni jogakademia egykori rokonszeves növendéke tegnap délelőtt 11 órakor kötött házasságot Popovics István helybeli postafelügyelő szép leányával Helén kisasszonnyal. Az anyakönyvvezetői hivatalból a menzasszony szülei lakásán, az új vasuti postaépületbe ment az új pár, ahol dr. Erdős József theol. tanár adta rájuk az egyházi áldást. A fiatal házások esküvő után Fehértemplomra utaztak.

* **Az angol klub estélye.** Az angol klub szombati estélye igen szépen sikerült. — Dr. Glück József ur az ő kitűnő angol kifejtésével szavalt egy részletet Shakespeare »Julius Caesar«-jából. Sporzon Pál ur remek gondolkajátékával, melyet zongorán Tóth Árpád ur kísért, gyönyörködtette a társaságot, végül Sebesy B. Vilmos ur szerezzen dalokat énekelt. Az estélyen szép társaság — köztük több hölgy — volt jelen. Igen érdekesnek ígérkezik a társalgó kör jövő heti estélyének programja is.

* **Kanyaró a külsőségen.** A rendetlen időjárás következtében ugyancsak grassálnak a járványok mostanában Debreczenben. Újjabban ismét a kanyaró tört ki és pedig a külsőségeken, a hol nagymérvű pusztítást okoz.

* **Dr. Schack Béla Debreczenben.** Dr. Schack Béla, a kereskedelmi iskolák főigazgatója tegnap óta városunkban időzik. — Itt tartózkodása alatt a debreczeni keresk. akadémia osztályait fogja meglátogatni, hogy a tanulmányi ügyekről az illetékes minisztériumnak jelentést tegyen.

* **Állatbetegségek a megyében.** Hajdu vármegye területén az elmúlt héten a következő állatbetegségek fordultak elő: Veszettség: nádudvari j. Nádudvar 1 u. Rühkór: balmazújvárosi j. Hajdu-Dorog 1 u. Sertésvész: balmazújvárosi járás. B.-Újváros 1 p. Csege 1 t. Egyek 1 m. H.-Dorog 1 t. nádudvari j. Nádudvar 1 u. H.-Nánás v. 2. u.

* **A szentesi választás!** Mint Szentesről jelentik, a választás tegnap, f. hó 4-én a legnagyobb rendben folyt le. A Szegedről és Kecskemétről kivonult katonaságnak semmi oka és alkalma sem volt a beavatkozásra. — Szántó választási elnök következőkben hirdette ki az eredményt: Leszavazott összesen 1808 szavazó polgár. Ebből Dr. Molnár Jenő függetlenségi (Sima párti) jelölt 1001 szavazatot, Diénes Márton függetlenségi (Kossuth párti) jelölt pedig 807 szavazatot nyert. Dr. Molnár Jenőt tehát, mint a ki 194 szavazatot többséget kapott, Szentes város képviselőjének nyilvánítja. Megjegyzésre méltó, hogy az Ugron párt hívei vagy Dr. Molnár adták szavazatukat, vagy pedig semlegesek maradtak. (Ilyen szolidaritása van ennek a pártnak a hamisítlan közjogi ellenzékkel!)

* **Rablótámadás.** Fischbein János hajdu-szoboszlói születésű 28 éves kereskedelmi utazó az éjjel a fővárosban fél 3 órakor hazament a Kerepesi-útról a Luther utcába tért. A Luther-utca 1/b sz. ház előtt két kocsis formájú alak eleje állt, az egyik a karját fogta, a másik pedig éles borotvával a nyakába vágott. Fischbein összerogyott, mire zsebéből kivették 36 korona pénzt s elfutottak. Fischbeint úgy találták meg a kapu aljában fekvő, ahonnan a mentők vitték a Rókus kórházba. Az utonállók egyike magas, erős fekete bajszu s szürke kopott ruhát viselt, orrán forradás van. A másik szintén erős, kicsiny fekete bajszu van, s szürke ruhában volt, előtte kötényvel. Így mondotta el Fischbein a dolgot. A rendőrség megindította a vizsgálatot, de nem tartja kizártnak, hogy Fischbein öngyilkossági kísérletet követett el. — A tényállás pontos ügyében a vizsgálat folyik.

* **A böszörményi vadember.** H. böszörményi tudósítónk írja: Januárhó 31-én nedves zimankós idő volt. Az olvadó hó sártegment csinált, melyben átfázott a legjobb bélelt lábeli is. . . Ebben a fagyos, hideg időben délen a téglás-hadházi útról egy teljesen mentelen ember jött: varsunk felé s a vasut síóén az állomás felé tartott. — Egyéb ruhanemű nem volt nála, mint a kezében egy zacskó s abban kevés liszt. — Az állomáson levő rendr azonnal pártfogásba vette a modern Ádámot s bevitte az állomás-órhöz, a hol a legszükségesebb ruhadarabokat adtak rá s kzután bekísérték a városházához s ott a cselédszobában helyezték el. — Az elkenyészedett embernek itt adtak enni, Kilitére vonatkozólag azonban alig tud felvilágosítást adni. — Lefekvéskor este keresztet vet. Ebből gyanítják, hogy katolikus vallásu. — Mint mondja: Jakovics Jánosnak hívják s Egerbe való. — Sokat emlegeti Kun-Madarrast is. Össze-visza érthetetlenül beszél. — Megállapították, hogy elmebeteg. — Nem lehetetlen, hogy a nagykállói tébolydából szökött meg. A rendőrség most illetőségi helye után nyomoz. — A férfi leírása a következő: termete alacsony, szája gesztenyebarna, szeméi sárgaskékek, orra rövid, szabályos; bajszu és szakala őszbevegyült, arczdőre szeptőlős, — Lábai elvannak fogyva, lábfeje összevérezve, hasogatva, némelyik lábujja elfogyva, eltörve.

* **Angol katonaoorvosok fizetése.** Angliában a katonaoorvos ép olyan fizetést kap, mint a vele egyrangú combattans tiszt. A hadnagy fizetése 4800 korona, három év múlva lesz kapitány (6000 korona), ki ha előlép, a negyedik szolgálati évben egyszersmindenkora 30.000 korona szolgálati pótlékot kap. Őrnagy csak az lehet, akinek legalább is 12 szolgálati éve van, s e közzül hármat Angol-

országán kívül töltött, fizetése 9760 korona és ha 15 szolgalmi évet tud felmutatni, egyszersmindenkorra 29,200 korona gratifikációt kap. Mielőtt azonban valaki őrnagy, vagy magasabb rangú tőrzsorvos lehetne, vizsgát kell tennie. Az alezredesnek ép oly fizetése van, mint az őrnagynak, de magasabbak a pótlékai, amennyiben 18 évi szolgalmat után 60.000 korona pótlékot kap. Ezredes vagy tábornok, csak különös érdemek alapján lehet az alezredesből. Ezeknek az évi fizetése 17,520 korona, illetőleg 24.000 korona. A hadi egészségügyi szolgálat főnöke (Director general of the Army medical service) évenként 36,000 korona fizetést húz.

*** Mátyás király szobra az érczöntőben.** M á t y á s király lóvas szobrának hatalmas gipszmintáját, melyet F a d r u s z Jánostól, a szobor alkotójától, a napokban vette át a szoborbizottság — mint értesülünk — a múlt héten darabokra vágták s részenként szállítják el az érczöntő műhelybe, ahol újra összeállítják. Az öntés a művész felügyelete alatt történik. Az érczszobor még 1900-ba elkészül.

*** Az éj rejtelve.** Az óra még nem verte el rémesen az éjjeli tizenkettőt, de azon az utcán, melyen az alábbi titokzatos eset történt, már nem lehetett embert látni.

Ha világosan lehetne beszélni, kapuzás ideje elmúlt. De nem lehet világosan beszélni. Sötét, vaksötét az éj. Hideg eső csapdossa az ablakot, áll néma csend, légy szárnya stb., csak távolról ballasztik valamelyik kavéházból elhalólag valami zene.

Egy sötét alak jön felfelé az utcán. — Egyszerre csak ijedten áll meg. Ugyanekkor vele szemben egy másik szintén sötét alak áll meg. Mindketten egy utcaajtót néznek, melynek kilincsére egy kendőbe kötött paksaméta van felakasztva.

— Vajon mi lehet ez? . . .

A másik sötét alak, ki rémregényeket szokott bizonyára olvasni, tompa hangon szól:

— Valami titok . . .

— Vajjon nem kített gyermek? . . .

Az egyik sötét alak bontogatni kezdte a csomagot, a másik gyufát gyújtott.

A csomagban egy nagy adag — pecsenye, kenyér, piskóta s egy orvosságos üvegbe zárt bor volt . . .

— Mit csináljunk vele?

— Vigyük el. Holnap odaadjuk valami szegény embernek.

Az éj lovagjai eltűntek.

Öt perc múlva katonás léptek hangzotak a már csendes utcán.

Egy baka sietett a kérdéses ház felé. — Nézi a kilincset: semmi . . . Egy mély sóhaj szakadt fel kebléből, egy mély, nagyon mély sóhaj . . .

Ebben a sóhajban több fájdalom volt, mint tíz modern lírikus verskötetében. Kar, hogy a hatást egy káromkodás elrontotta . . . Szamaritanus okból nem nevezhetjük meg a történet színterét, illetve utcáját.

*** Affér a képviselőházban.** A képviselőház tegnapi ülésén, tudósítónk táviratozza, a mikor Komjáthy Béla a brassói román iskolák szubvenziója ügyében interpellált, a volt nemzeti párt padjáról többen közbekiáltották.

— Bánffy alatt nem így beszélt!

— Bánffy megbízásából beszél!

A közbeszólásokra Komjáthy indulatosan azt mondta.

— Ki meri azt állítani!

— Én mondom! — Kialtott vissza Szentiványi Árpád.

— Az nem igaz! — dörögött Komjáthy.

Ezért a kifejezésért Szentiványi elégtelért küldte a segédeit Bolgár Ferenczet és Blaskovich Ferenczet Komjáthyhoz. Az affér azonban a kölcsönös kimagyarázások után bekés uton lett elintézve. Hasoló ügye volt Komjáthyok Bogyay volt nemzeti párti képviselővel, de azt is békésen intézték el.

*** Halálozás.** Egy áldott lelkű urnó Bruckner Ida asszony szenderült jobb létre tegnap előtt délután 5 órakor életének 43-ik évében. Halálát előkelő rokonság gyászolja. Köztük testvérei: dr. Bruckner Ernő m. a. v. egészségügyi tanácsos; Bruckner Róza, Hegedüs István kir. törvényszéki bíró neje, Bruckner Imre m. kir. dohánybeváltó tiszt, valamint unoka testvérei: Vecsey Imre tanácsnok és Vecsey Zoltán nagy birtokos. A meghaldogultat ma d. u. 2 órakor temetik Rákóczi-u. 52, sz. háztól.

*** Egy már használt** de jókarban levő zongora megvételre kerestetik.

*** A Csozó** kavéházban ma este Kiss Béla zenekara zeneestélyt rendez.

Mulatságok.

*** A függetlenségi párt bálja.** Nem rég zajlott le a Bikában a függetlenségi kör pompás mulatsága, s ime február 24-ikére, farsang utolsó szombatjára ismét kilátásba van helyezve egy olyan mulatság, melynek hamisítatlan magyaros jellege, pompás sikere évek óta ismeretes közönségünk előtt.

Február 24-én lesz ugyanis a függetlenségi párt, a mi pártunk bálja.

A ki igazi magyar mulatságon akar részt venni, az készüljön e napra. Jó kedv, vigasság tojja uralni e napon a Bika fényes dísztermét, deli magyar ifjak és leányok fogják lejteni a magyar táncok végtelen sorozatát.

A mulatságon ott lesz szeretve tisztelt képviselőnk, **Thaly Kálmán** is. Legyen tehát ott minden magyar ember, s legyen előtte emlékeztetés az a magyar mulatság, melyet a debreczeni szívvél lélekkel magyar függetlenségi párt rendez.

Kereskedelmi Csarnok estélye. A Kereskedelmi Csarnok tegnap este tartotta harmadik estélyét fennállása óta. Az estély elé varakozással néztek, mert a főváros két jeles írója: Bródy Sándor és Szomaházy István ígérték meg közreműködésüket. — A utolsó pillanatban azonban mindkettő lemondott. Mindazáltal a megjelent díszes közönségnek kellemes és feledhetetlen esztendő szerzett. Magyar testvérek nyitány után egymás után ment le a program minden egyes száma. Szerepeltek Perényi Margit, Fáy Flóra, Fenyéri Mór Környe Béla. Hangverseny után tánc volt reggelig.

Az iparos kör bálja. Az iparos kör bálja tegnap este igen nagy érdeklődés mellett folyt le a B i k a szaloda nagy termében.

A díszterem egészen megtelt tánczosokkal. A mulatság kitünő; a siker erkölcsileg és anyagilag teljes volt. A negyeseket a Magyarri testvérek kitünő zenéje mellett 80 pár tánczolta. A mulatságon megjelent hölgyek nevsorát térszűke miatt nem közölhetjük.

A gépjavitó műhely munkásai kedélyes bohóc estét rendeztek szombaton este a Bika szálloda dísztermében. A mulatságon részt vett a satoralja-ujhelyi műhely okarina társulata is, élénk tetszés mellett. A terem zsufoltságig megtelt, s a hangulat hajnalig a legkedélyesebb volt.

A postások bálja. Szombaton este kedélyes mulatságot rendeztek a posta és távirtda hivatal derek altisztjei. A mulatság kezdetül fogva hangulatos, fényes volt, s díszetere vált postásainknak. Az első négyest 60—70 pár tánczolta, s a Margit fürdő díszterme még a hajnali órákban is zsufolya volt mulató párokkal. — Nevsort térszűke miatt nem közölhetünk.

Mulatságok sorrendje.

Február 7-én. Mav. alisztek bálja a Bika szállóban.

Február 10. A veres-kereszt egyesület mulatsága a »Bika« szállóban.

Február 11-én A cipész ipartársulat tánczsal egybekötött társasvacsorája az »Arany Bika« dísztermében.

Február 17. Az izr. nőegylet bálja a »Bika« szállóban.

Február 18. Iparos ifjak önképző egyesületének bálja a »Bika« szállóban.

Február 24-én A függetlenségi párt bálja a bika szállodában.

Márczius 3-án szombaton: A kereskedő ifjak táncmulatsága az Arany Bika szálloda dísztermében.

Márczius 15-én az 1848/49-es honvédek bálja a Korona vendéglőben.

Márczius 15-én. A Petőfi dalkör társasvacsorával egybekötött estélye az »Arany Bika« szálloda dísztermében.

Színház.

»Nóra.«

I b s e n n e k, a híres norvég drámaírónak rendkívül jellemző bírálatát hallottam tegnap este »Nóra« előadása után néhány szóban: »Na nem nézek meg többet világhírű darabot; ez is oly ködös, oly hideg, hogy majd megfagy mellette az ember!« S ez igaz is. De természetes következménye annak, ha valaki a társadalom ferdeségeit, előítéleteit, bűneit épen azok előtt akarja a maguk rideg valóságában bemutatni, kik magunk is e légkörben élünk, ezeket az előítéleteket ugyazólván az anyatejjel szívjuk be, s szinte elképpelve bámulunk arra, ki e nehez, szinte lethargikus álomból az igazság durvaságával akar felrázni bennünket. Mert Ibsen, Sudermann s társaik az igazságot keresik, keresik, de felfogásunk szerint éppen nem mindig találják meg. Közös hibájuk az, hogy kiragadnak a társadalomnak nevezett nagy embertömegből pár excentrikus alakot, vagy épen csak saját képzeletük szülteivel operálnak, ezekkel valóságos vivisekció rendeznek s azokat az eredményeket, melyekhez így jutnak, társadalmi törvények és igazságok gyanánt akarják feltüntetni, holott tényleg csak társadalmi aberrációk. Így van ez »Nórában« is. Nórára lehet egy ideges, megfontolatlan asszonynak tartanunk; aki azonban nagyon kevéssé lehet hivatva a női külön egyéniség, sőt önzés elméletének beigazolására s elfogadtatására s e tekintetben sohasem fogadhatjuk el döntő okul azt a néhány nevelési hibát, melyet meghaldogult atyjának s férjének szemére hány. Helmer pedig egy rut, önző jellem, akinél a szerelemnek s szeretetnek csak a máza van meg, mert midőn nejenek az ő iránta való roppant szerelemből elkövetett bűnének, az okmányhamisításnak tudomására jut, csak a saját becses bőre, hiúsága, úgynevezett társadalmi jóhírveve jut eszébe s igazán megvetendő módon viselkedik. Méltó büntetés éri, midőn neje elhagyja, csak hogy ezt 100 igazán szerető nő közül 99 nem tenné meg. Hanem egyet még csak látszólag sem tud igazolni a szerző, sem az ő világhírvevének varázsa: az anyai szívnek azt a pogányságát, melylyel ártatlan s határtalanul kedves gyermekeit »egyéniségi« elméletének áldozatai gyanánt eltudja hagyni. Ibsen »Nórájában« a felemelő, a társadalom valódi törvénye, az emberi szív rejtelveinek örök magyarázója az az epizód-jelenet, amelyet a nagy norvég épen nem szánt ilyen nagyjelentőségűnek, t. i. midőn Lindennében győz a régi szerelem s a barát-nője iránt érzett önfeláldozás s oda nyújtja kezét egykori ideáljának, Günthnernek, ez azóta erkölcsileg elbukott embernek, hogy felemelje, gyermekeinek anyja legyen s midőn ez az elbukottat visszaadja önmagának s a társadalomnak.

R a n k orvos alakja pedig csak azért van a darabban, hogy egy különleges alakkal több legyen benne.

Az előadásról minden jót mondhatunk. Egyike volt azoknak az igazán szép művészi esteknek, midőn a nemesbb élvezet összhangját legalább a színpadról semmi sem ronja, sőt minden tényező közrehat arra, hogy emelje. Maga a szereposztás is el-örangu volt. Nem mindennapi eset, hogy Komjáthy, T. Halmi Margit, Komjáthy, Tanay, Szacsav, ugyszólván maguk játszanak el egy darabot művészi tudásuk legjavával.

Első helyen a czimszerep személyesítőjét T. Halmi Margitot kell kiemelnünk, ki Nór a nagy, nehez, annyi sok lélektani árnyalatból s ellentétből összealkotott jellemet igazán tökéletesen adta vissza. Nala a volt gondolvartva s kidolgozva minden részlet s mégis oly természetes, önként fakadó, mintha nem is színpadon, hanem az életben látnók. Pajzán vidámsága, szerelme, gyermekei iránt érzett gyöngéd szeretete, kétségbeesése, tettése, férjéből való kiabrandulása, nazy es zord elhatározása, daczára fizikumá gyengeségének elemi erővel hatottak a közönségre, mely a tapsok özömléseivel almazta ezt a szemek előtt napról napra növekvő művésznőt. Azt hallottuk, hogy e szerepében esetleg a Nemzeti Színházban, atyja dícsőségének egykori színterén fog vendégszerepelni. Ha ez bekövetkezik nem tudjuk, mi mond majd rá a czehebeli kritika, de annyi áll, hogy sehol sem fog igazabb szeretettel találkozni, mint nálunk, mert nem is-kotálja, hanem művészi kifejtődés s tudása mindenkor a mi városunké marad.

Halmi Margit mellett nagy elismeréssel kell megemlékeznünk S z a c s v a y nemes játékaról; Güntner ellenszenves alakját tulzas nélkül ellenszenvesse tette, ahol kellett, erőt adott bele, ahol erőre volt szükség s megtérésében valóban megindító volt. A nemesjelző illik legjobban K o m j á t h y n e játékára is, ki Lindenné szerepét mindazzal az erővel és bajjal felruházta, mely a szerző alkotásának s az ő egyensúlyának természetes következménye. Komjáthy H e l m e r Róbert szerepét interpretálta s mert ez jellem szerep, tehát természetes, hogy sikere is teljes volt. A jellem szerepek az ő jövő diadalainak terrenaluma.

T a n a y a hátrécsorvadásban szenvedő, számalomra mértan szerepes, de külföldben a darab során semmit sem lendít R a n k orvos szerepében a töle megszokott művészi gondnal es sikerrel működött közre.

Ennivaló kedvesek voltak a L e n d v a y gyerekek, kik közül a legkisebb, ha jól sejtjük, most ugy három éves korában lehetett először a világot jelentő deszkákra, s szívből kívánjuk neki, hogy hosszu s diadalmas pályafutás után vonuljon onnan vissza. A legnagyobbik, szőkefű ü gyermek pedig már ma kész művész.

A közönség teljesen megtöltötte a színházat, s nagyon jellemzőleg a páholyok és a földszint volt utolsó helyig elfoglalva, amint egy lisen darabhoz s egy lisen-darab előadásakor a debreczeni közönséghez illik is. A karzaton azooban s éppen a leghatasosabb jelenetek alkalmával, oly botrányos zajongás, talán még egy kis parázs verekedés is volt, hogy a rendőrséget kérnünk kell, hogy vegye nagyobb gondja alá a színművészet magaspartifogóit, hiszen vasárnap este ugy is a karzat tört tulajdonképp előadást, a többi estéket hadd élvezze az intelligens közönség.

— a. — a.

Két előadás.

(Vasárnap dé után.)

Vasárnap délután Than Gyula látványos színművét Debreczen a holdban-t adták zsuffolt ház előtt. Az előadásra az a megjegyzésünk, hogy a közönség tartózkodóbb lehetne a narancs dobálásban s mas apróbb s nagyobb emléktárgyak felhajigálásában.

(Este.)

Este Vachot Imre régi népszínműve a Huszáresiny vonzott közönséget. A szereplők

jól működtek. Kivált különösen Szigethi, Perényi Margit. A férfiak közül pedig Ferenczy, Bartha, Fenyéri.

Színházi műsor.

Hétfőn, február 5-én «A» bérletben III. Richárd király.

Kedden, február 6-án «B» bérletben Sulamith.

Szerdán, febr. 7-én «C» bérletben Folt, a mely tisztli.

Csütörtökön, február 8-án «A» bérletben A gésák, vagy Egy japáni teaház története.

Pénteken, február 9-én «B» bérletben Ujdonságul először Az állatszeldítő. Vigjáték 3 felvonásban.

Szombaton, február 10-én «C» bérletben A görög rabszolgá.

Vasárnap, február 11-én két előadás:

Delután A Baba.

Este: bérletszűnetben: Árgyil királyfi és Tündér Ilona.

Hó férgék.

Irta: Gondy Károly.

A belügyminiszterium rendőri osztályában kidolgozták az új cseédtörvényt, melyet nem sokára (?) a parlament elé fognak terjeszteni. Ha ez igen örvendetes hír, de hol a cseléd? Nincsen; az állam rég elhelyezte őket gyaraiban. Hat nem minke t szolgálóak, ha szivart gyartanak? És az asszony? az emlékes; tud a főzdi, ha akar.

Berlinben a reálvégzett is lehet orvos, csak potvizsgát tegyen a latinból. Hat a gimnazista nem lehetne építész, ha potvizsgát tesz a meszkavarasból? Hogyne mikor egyre szakadnak nyakunkba a plafondok, es mi hódolunk ez újabb esési törvénynek. Vagy igaz, nem sérült meg senki... hát mit jar a szájam?! Csitt! hallgatok is, mert még másképp is járhatok. Nem is oly nagy baj már télen hurczokodni, mióta jar a dákszli stráfszekér. Hja! nem építenek most oly vastagon, hogy a nagy kredencz is elferjen a falban, hanem hogy a vékony fal eltérjen a renaissance kasztiban.

A rendőrség levette gondját az iparosokról, mit is büntessen, ha a szegény iparos az adóját sem tudja fizetni? Ott ez ipartestület, már felvette a rendőr csuháját, hadd marakodjanak magok között, ha nincsen pénze, sem posztója, csak a sok papir számlája, es mindég csak a maga kecske bőrére dolgozik. Hiába, sokan vannak ma mint mindenből, nem csoda, ha a vágóhídon csak 7 mond het kecske esett áldozatul egész evben.

De mit is kezmerég az a filiális testület, ott az apja, az országos ipartestület, majd segt a bajon. Magas, magasos eszme rögzött meg talán Gellérthegyi Mór agyában: bankot akar alapítani s z a m l a k ö v e t e l é s e k r e Wie heiszt?!... adóságra adóságot tetézni! Freilich persze a hivatal, a proletár-kenyér az első. Uraim! a papirkosár szörnyü gyenge alap, a számlak rossz részvények és a hitelezők még rosszabb részvényesek. Hszen a megrendelő azért dolgoztat kontóra, mert már masutt is hitelvesztett.

A vágóhídi igazgatóság évi kimutatasa szerint aonyi húst fogyaszt a város, hogy majdnem minden lakóra egy-egy állat esik, Persze kinek a kecske, kinek a borju, de lehet olyan s lesz is köztünk, ki a macskával is beéri. Ha a gazdag lakomáján aranylag több húst fogyasztanak, azért a gazda a hiányt ki nem koplálja, még akkor sem, ha többször ismétlődik az ex offo pakia-trakta.

Azért nem ártana evidenciában tartani a husevőket es nem adni az ökörön tul a könyvre, kivált ha fizetni restelkednek, es adja a mészáros inkább a napkonyhára, mert jobb a hála, mint a speiszcedulás számla. De meg ki nem dolgozik, legalabb húst ne egyék. Mikor a húst még limitálta a város, hát csak jutott neha egy kis nyomtaték a kezelő hivatalnoknak, de most még attól is elestek, mióta szabad a vásár es a szabad párt maga a hajcsár.

A népszerű József császár egyszer Bécsben oskolakat látogatott. Ez alkalmal a tanító azt kérdezte egyik fiutól, hogy a zsemlyét nagy betűvel írják-e? A fiu megadta reá a helyes ieleletet, mondván: Miután a zsemlye mint látható tárgy: főnév, tehát nagy betűvel iratik. Erre a nagy családú tanító a császár jelenlétében azt a megjegyzést koczkaztatta, hogy: jobb volna a zsemlyét kis betűvel írni és láthatóbb formában sütni. Ezen ötlet nagyon megtetszett a császárnak, es egy hétre reá, a zsemlyék majdnem kétszer nagyobbak voltak.

Bizony a kenyeret, húst limitálni kellenetalan nem volna annyi licztálás. A mindennapi kenyeret az imában is kérjük, de a pék csak nem adja, mert a liszt akár olcsó, akár drága a zsemlye kicsinyben is csak zsemlye marad. Jokai fár szíó utjaról visszaterve, panaszko ik hogy nászutjában kevés hussal élt, mert az oasz oly hazafi, hogy első sorban az a dót (nem az adakozót érti?) szereti, de még a honnan venné, ha egyik sem méri? Ö ezt boldog megelégedésnek nevezi... mi nem okunk a példaj n. Szegény taljan...

Horvátországban a Károlyvárosi főreáltanodában a magyar nyelv tanítását akarják, behozni. Egyik főherczegünk is magyar órát vesz egy főhadnagytól. Wlassits egyszerűen azt akarta, hogy tanuljunk jobban magyarul es a németet egy kissé negligáljuk. Dehát Quod licet Jovi... Minálunk a magyar nyelv már kicsi pont, a n y a nyelv apa nyelv, de annál nagyobb pont a Hentzi szobor. Nem is tudom miért is vagyunk annyira ellene? hiszen ez a mi Vendőme oszlopunk, ok szegyeneljük nem mink.

Mindig csak a rendőrséggel vagyunk megakadva, pedig mi vagyunk sokszor a hibásak, ha nem separtetünk a házunk előtt es homokot tunk a hatottnak, ki ugy sem jár többé a jeges aszfalton.

Egy fináncz nem fináncz, de két rendőr még aonyi sem, ha egy-zer összekulömbözik. Varga rendőr földhöz teremtette Zajti kollégáját, meg is gyomrozta, mert a gyomrában érzett valami szeszfelet, a mi nagyon felköltötte bene az irigységet. A hős Vargát hatóság elleni erőszak vésegért el is itélték. Helyesen, minek s bantja szegény zajtalan Zajtait, ha részeg volt mint a csap? bantani azt, ki még a légynek sem vét, de még a betörőnek sincsen utjaba! Az elieit alperesnek minden esetre súlyosbíotta azon körülmény, hogy a felperes meg fekve is, mint bor es páloka fogyasztó, csak hasznos szolgálatot tett a városnak... Vagy ki tudja, hátha az Áron félebbi ivott? Varga végre megis köszönte a t. bíró ur atyai gondoskodását es egyuttal szent fogadást tett, hogy ezentul ő is leissza magát a sarga földig es a posztón meg nem áll, hanem a maga Varga utjan a legközelebbi Áron sarok felé kanyarodik. Áronnak, pedig több a sarka mint másnak.

Varga a börtöben most már azon tündök, hogy felfelé megyen a borban a gyöngy... aba! a gyáva györöngy!

Nem hiába szeccessziós világot élünk, ugyan Lová forrja ki magát? Most már a második esetet olvasom azon sajátos kitüntetésí módnak, miben az ev. ref. egyház kifáradt es kiérdemesült belső embereit újabban reszesiti Gyűjtet meg pedig nem a jutalmazandó javara, hanem a maga kasszájára, illetve jótékonyági alapra. Még megesis ha alaptalan marad az új alap, meg a jutalmazandó alapon ráfizethet, hogy a nevet biztosítsa az utókornak.

Talán már elég volna a sok alapozási munkálatból; a gyenge lábón álló oszlopait kelene inkább jobban támogatni. Ne kerítsünk mély feneket a vékony oszlopnak, mert majd csak a vaskalap karimája látszik az oszlop fejeről. Hiszen a gondnok mint városi tisztviselő nemsokára jubileumának második viragzáát üli. Ha megkapta az ezüst kalamarist, most készül az arany toll hozza. Adja Isten, hogy minél aranyosabban fogjon az alapok gyarapítására!

Herczeg Sandor a rendjel vigézet felmentették, mert csak ügynökösködik; csalni a viláért sem akart. Rendjelt csak az kaphat,

ki utána jár, ő maga is felső kézből kapta még pedig szekérszámra, nem csóválta, de a kormány árultatja. Hát egy szegény debreczeni bádogos csak nem állhat egyenesen a minis ter elé, hogy a sok jó feldolgozott vasbádogért adjon egy darabka arany bádogot? Nem kell az érdemeiket irigyelni a jó mesterektől, úgy is dugva tartják, de sőt még tagadják, csak nem akaszthatják mellőre a zálogcéduját, vagy az adómegintő-t.

Az angol királyné zavarában csokoládét küldött vitéz katonáinak. Valjon Bullernek csókot ad-e? A warrant Warrentól sokat várt, de hát ilyen korban a várandóság, nagy hűség... és a Spionkopp hegy csakugyan egeret szült.

A természettudósok kiderítették, hogy a hóval eső fekete pontok férgek. A fentebbi szakaszkok igazolják, hogy nincsen oly hótiszta cselekedet, minek ne volnának sejtetlen férgei.

A közönség köréből.

Nyílt levél a szerkesztőhöz.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Kérném szépen alábbi közleményemnek becses lapjában helyet adni.

Hogy a kutya hasznos házi állat, azt a tekintetes Szerkesztő Ur nagyon jól tudja. — Nem akarom tehát itt a kutya jó tulajdonságait felsorolni, csak el akarom mondani, hogy éppen mert jó tulajdonai vannak, hát én is tartok egyet. Ez a kutya is olyan, mint a többi 4 lába, 2 füle van s. b. no meg aztán, mint hogy nem adatott a nagy természet által neki emberi hang, hát csak ugat.

Az én, meg a kutyám szerencsétlenségére tőszomszédságomban lakik Végh Gyula rendőrkapitány ur, a ki nagyon ébren alszik s ki nemcsak a kutyaugatást, de még a ruczák hápogását sem állhatja, mert mihelyt udvaromon a ruczák hápogni kezdenek, már is izgatottan jön át lakásomra megtudakolándó, hogy miért zug a ruczka tömeg? Annal kevésbé szereti tehát a kutya ugatást. Igazl én sem igen szeretem ezt, mert valóban kellemesebb volna ha a kutyám valamely szép énekesnő módjára inkább trillázni tudna, meg énekelni az Osztrigás Miczi bögréjét.

Ezt talán már a r. kapitány ur is szívesebben eltűrné, de — sajnos — a kutyám, mely máskülönbén nagyon szelid, ártalmatlan állat, néh a ugat, s ezzel megzavarja a r. kapitány ur édes álmát, miért a r. kapitány ur már számtalanszor kifejezte előttem azon óhaját, hogy igen szeretné, ha a kutyám egy napon vagy megnému'na, vagy pedig tul adnék rajta.

De Uram! Ez a kutya nekem ép olyan kedves, vagy lehet — még kedvesebb — mint a r. kapitány ur saját kutyája, melynek ugatását azonban a r. kapitány ur nem akarja megballani, (mert az övé) hanem csak az én kutyám ugatását. Én pediglen, minthogy engem a kutyaugatás nem zseniroz, nem is adok tul rajta.

Mit tett tehát a r. kapitány ur? Azért mert nem e m e l y k o r v é l e t l e n ü i nyitva marad a kapum s a kutyám kifekszik a kapum ele, persze szájkosár nélkül, — följelentett, mely följelentés alapján — daczára, hogy az egyik városi állatorvos, meg a m. rendőrkapitány ur odanyilatkozott, (privátim) hogy a kutyákra a szájkosár hordása csak kutyavész idején kötelező, s daczára, hogy a Főkapitány ur által a kutya zarlat már feloldatott, mely a helyi napi lapokban is közölte lett — engem mégis — csupán azért, mert néha a kutyám szájkosár nélkül a kapuba kilopódzik, de senkit sem bant soha, mégis 2 frt büntetéssel sújtottak.

Az. kérdem tehát a tks. Szerkesztő Urtól hogy vajjon ennek következtében a kutyám nem fog többé soha ugatni; mert én félek, nagyon félek, hogy egyszer megint megfélekeznek magáról és megint megfogja zavarai a r. kapitány ur édes álmát? Avagy p a r d o n a z é r t l e t t e m b ü n t e t v e, mert

a kutyám s z á j k o s á r n é l k ü l volt kün a kapuban? Hát akkor miért járnak a mások kutyái nyílt utcán szájkosár nélkül s z a b d o n? Azért, mert ezek nem zavarják a r. kapitány ur álmait? Miért nem jár a r. kapitány ur, mint a rendőrség egyik első tisztviselője jó példával, s miért hagyja a saját kutyáját s z á j k o s á r n é l k ü l, szabadon az utcára? Avagy ennek különös privilégiuma van, mert a r. kapitány ur kutyája?

Kérek erre vonatkozólag a tks. Szerkesztő urtól felvilágosítást, mert különben még azt kellene hinnem, hogy a r. kapitány ur is ugy cselekszik, mint némely kath. pap, ki: „vizet prédikál és bort iszik.“

Maradok a tks. Szerkesztő Urnak

teljes tisztelettel igaz hive

Kolossa Ádám.

KÖZGAZDASÁG.

Néhány szó a szőlők fentartása érdekében

A gabonaművek alacsony ára mindinkább kötelességévé teszi a gazdának a termelési ágakban a változatosságra való törekvést s tekintve a remélhető nehézségét, minden gazdának saját jóléte biztosítása céljából is érdekében áll felkarolni a jövedelmezőbb gazdasági árákat is, mint például a szőlőművelést.

Hogy a szőlőművelés jövedelmezőségéről szándékban is kifejezhető felvilágosítást nyújthassunk, elegendőnek tartjuk azt felemlíteni, hogy egy két hold szőlő helyes és okoszerű művelés mellett 15—20 Hklt. bort terem évenként; ma a bornak ára 25—30 frt. s így egy holdnak szőlő évi nyers jövedelme 375—600 frtra tehető, a mely jövedelemből levonva az évi megmunkáltatás költségét 100—140 forintot, marad tiszta jövedelem 250—450 forint.

Kérdjük már most, hogy mekkora szántóföld területen kell a gazdának dolgozni, hogy ily nagy tiszta jövedelmet produkálhasson.

S bár igaz az, hogy a szőlő nagy és tetemes költséget absorbeáló tőkét igényel s hogy annak termelése csakis kellő szakértelem és fáradság mellett fogja az előbb jezett jövedelmet biztosítani, mégis tagadhatatlan, hogy egy növénynyel sem vagyunk képesek ily eredményt elérni, miért is nem eléggé ajánlhatós szőlőtermelés felkarolása, annál is inkább, mert azt még törvényeink is adó, kölcsön és más kedvezményekben részesíti.

A szőlők fentartása érdekében első teendőnk az, hogy a meg létező, de filoxerás szőlőterületek megjavításának. Ez a szénkénegy gyéris és megfelelő trágyázás által érhető el.

A gyérisési eljárás abból áll, hogy a filoxerás szőlő talajába szénkénegyet fecskendezünk az e célra szerkesztett fecskendő segítségével úgy, hogy az a talajba legalább is 25—30 centiméter mélységbe jusson az egyes tőkéktől legalább is 15 czm. távolságban. Egy négyszögöltre 24 gram szénkénegy elegendő s ezen mennyiség nem egy, hanem legalább is négy lyukban lesz egyenletesen osztva. A befecskendezés után a lyukakat betömjük karóval, ne hogy a szénkénegy elpárologjon.

Hogy a gyérisés eredményével járjon, arra is ügyelni kell, hogy találjunk ne legyen túlságos nedves, mert ekkor a szénkénegy gázok nem terjedhetnek. A gyérisés évenként egyszer foganosítandó és pedig mindjárt kora tavasszal a nyitás után két hétre.

A megfelelő trágyázás: istálló és műtrágyák alkalmazásában áll. Ha már a filoxera pusztulása oly mérvet öltött volna, hogy a szőlő gyérisés nem érdemes, akkor a szőlő felújítása válik szükségessé és pedig vagy amerikai vad alanyokon készült fas ojtványokkal, vagy zöld ojtványokkal. E művelet végrehajtásához első sorban a föld rigolozása válik szükségessé 60—70 czm. mélységre és pedig lehetőleg ősszel, hogy a téli fagy és nedvesség kedvező hatása érvényesülhessen s tavaszra a föld az ültetés idejére kellőleg megüledjen.

Az ültetésre felhasználható amerikai alanyfaj megválasztása, a talajviszoktól függ; s erre nagy súlyt kell helyezni, mert egyes amerikai fajok a nekik meg nem felelő talajviszonyok mellett nem diszlenek, hanem elsatnyulnak. Mely termő rétegű, vasas s olyan talajból, mely kevés meszet tartalmaz legmegfelelőbb a Riparia. Szarazabb természetű talajon a Rupestris, nedvesebb talajon pedig a Vitis Solmis diszlik.

Az ojtványokat 125 czm. sor és tőkétávolságra kell kiültetni.

Kiadó

Derecskén egy nagyobb vendéglői helyiség 6 vendégszoba, pincze, jégverem és állással.

A vendéglőnek érvényes italmérési joga is van mindenféle szeszes italokra. Értekezhetni Berger fakereskedőnél Derecskén.

Eladó ház és föld.

A nagyszappanos utcái 20. számú ház, beltelekkel, azonkívül a Varga kertben, — közvetlen a nagy állomás mellett — 2 cat. hold és 711 □ öl föld mely házteleknek igen alkalmas szabad kézből jutányos áron

eladó.

Értekezhetni a tulajdonossal József kir. herczeg utca 38 sz. alatt.

A védjegyre tessék vigyazni!

Máriaczei
gyomorcseppek

nagyszerűen hatnak **gyomor bajknál**, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és nepszer.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felújtság, savanyu felbűfögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkölés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menayiben ez a gyomortól származott gyomortulterhelésnél ételekkel és italokkal, gillszták, májbajok és hámorhoikáknál.

Említett bajknál **MÁRIACZEI GYOMORCSEPPEK** évek óta kitűnőeknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány taosít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Carl Brady, Apotheke zum „König von Ungarn“
Wien, I. Fleischmarkt 1.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. sz.

Kapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihályvits István, Dr. Rótschnak V. Emil, Tamassy és Balázs gyógyszerészeknél. **Dioszegen:** Vaday Ignác, **Ér Mihályfalván:** Mátray István. **Hadházon:** Farkas Ödön. **Kabán:** Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

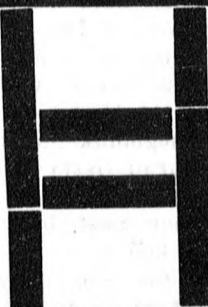
kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Müsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.